

צמצום: להעיר מפמ"ט ושער היחוד
 והאמונה פ"ט בהגהה².
 בע"ח: עיין שער א' ענף ב'.
 כמ"ש במ"א: להעיר מח"א פמ"א³.
 כמ"ש במ"א: עיין לקמן ס' כט⁴.
 ארו"ל ש"כר: קדושין לט, ב. עי'
 קידושין מ, א⁵. ועי' בחדא"ג מהרש"א
 סוף חולין⁶. ועי' לקמן סוס"י טז⁷ –
 הגהת הצ"צ⁸.
 בזה"ק: צ"ל חסר ו'. והוא בהקדמת
 התיקוני זהר⁹.
 כמ"ש בלק"א: עיין ח"א פ"ב בהגהה.
 שער היחוד והאמונה פ"ח-ט¹⁰.

אדא אסברא לי, אמרו צדיק כי טוב כי פרי מעלליהם יאכלו .. טוב לשמים וטוב לבריות זהו צדיק טוב" (אינו דומה לאלו, דהנך כולוהו הבריות נהנין ממנו, ונמצא טוב לשמים וטוב לבריות, ובהוהא כתיב כי פרי מעלליהם יאכלו .. בחייו, אבל בשילוח הקן טוב לשמים הוא ואין כאן טוב לבריות, ולא כתיב בי' כי פרי מעלליו יאכל, והלכך לא תניי' גבי אוכל פירותיהן בעולם הזה).
 6) ושם, מבאר לשיטת ר' יעקב דלית לי' שכר מצוה בהאי עלמא, הכפל ד"למען יאריכון ימך בעולם שכולו ארוך ולמען ייטב לך לעולם שכולו טוב", ע"פ דברי הגמרא בקידושין בביאור החילוק דשילוח הקן מאלו דברים שאדם אוכל פירותיהן בעוה"ז לפי שיש בהם גם טוב לבריות (כנ"ל בהערה הקודמת) – שבדבר "שהוא טוב לה' ולבריות ראוי להיות בו שכר משותף לגוף ולנפש .. לתחיית המתים שיהא בגוף ונפש, והוא שאמר למען יאריכון ימך לעולם שכולו ארוך, דהיינו שכר הפרי .. שיהיו ימך לגוף ולנפש יותר ארוכים מבעוה"ז, ולמען ייטב לך לעולם שכולו טוב הוא הקרן שכר מיוחד לנפש לעוה"ב וכו", משא"כ בשילוח הקן "שאינ .. שכר פרי כלל לגוף ולנפש רק שכר נפשי לעוה"ב לחוד". והיינו, שהא ד"שכר מצוה בהאי עלמא ליכא" אינו בסתירה לכך שיש מצוות שאדם אוכל מפירותיהן בעוה"ז.
 7) ושם: "שכר כל המצות ליכא בעוה"ז, לבד מצדקה, לפי שהוא טוב לבריות, כדאיתא בקדושין ס"פ קמא".
 8) נדפסה בקיצורים והערות לתניא ע' מ. – קטע זה הוסיף רבינו (לאחר זמן?) בין השיטין. וראה גם לקמן הערה ד"ה שאדם אוכל.
 9) יז, א.
 10) ובמק"א (שיעורים בספר התניא ע' 1265 הערה 10) כותב רבינו:
 יותר נ"ל שהכוונה (לא להגה"ה בפ"ב, אלא

ג

לכללות האגרת: עיין אוה"ת חנוכה רפז, א ואילך באריכות.
 וילכ"ש: ישעי' נט' יז'. ושם: כשרין.
 ודרשו רז"ל: ב"ב ט, ב. הובא לקמן ס"ל.
 בלק"א: עיין פמ"א (פי' ממכ"ע) ופמ"ח (פי' סוכ"ע).
 ועיקר המשכה כו' לבוש כו': להעיר מפל"ט: "אך תורתן ועבודתן נכללות ממש בי"ס" (ולא רק "לבוש ואור מקיף לי"ס").
 בתוך כל כו': עיין ח"א פ"ו בהגהה.
 פי"ח. פנ"א. פנ"ב.

1) בפ"ו: "בתוכו (בעוה"ז) עשר ספי' דעשי' דקדושה .. ובתוך עשר ספי' דעשי' אלו הם עשר ספי' דיצירה ובתוכן עשר ספי' דבריא ובתוכן עשר ספי' דאצילות שבתוכן אור א"ס ב"ה, ונמצא אור א"ס ב"ה מלא כל הארץ הלזו התחנתוה על ידי התלבשותו בעשר ספי' דארבע עולמות אבי"ע".
 פי"ח: "נפש דנפש דמלכות דעשי' .. מאחר שהיא מעשר ספירות קדושות היא כלולה מכולן גם מחכמה דעשי' שבתוכה מלובשת חכמה דמלכות דאצילות שבתוכה חכמה דאצילות שבה מאיר אור א"ס ב"ה ממש". בפנ"א: "מלכות דמלכות דעשי' ובתוכה מלכות דיצירה וכו' עד שבתוך כולן י"ס דאצילות המיוחדות במאצילן א"ס ב"ה". ובפנ"ב (מסיים): "בתוך כולן מלובשות חב"ד דאצילות שאור א"ס ב"ה מיוחד בהן כו".
 2) בפמ"ט: "דרך כלל הם שלשה מיני צמצומים עצומים כלליים לשלשה מיני עולמות כלליים וכו'". ובשעה"ה"א: "סוד כל הצמצומים לצמצם האור שיתלבש בבחי' כלים די"ס".
 3) ושם (נז, ב): "וזהו פי' לשם יחוד קב"ה ושכינתו כו". ובמק"א (שיעורים בספר התניא ע' 1263 הערה 6) מוסיף רבינו: אבל אין לומר שלזה מתכוון – דא"כ הול"ל "בלק"א", כדלעיל בזו האגרת בנוגע לסוכ"ע.
 4) ושם: "אם לא שמבחי' אור זה עצמו תשתלשל ותמשך ממנו איזו הארה מועטת .. בצמצומים רבים עד שיברא ממנה לבוש אחד נברא מעין מהות אור זה להלביש הנפש רוח ונשמה, ודרך לבוש זה .. תוכל ליהנות מזיר ואור זה וכו'".
 5) ושם (ובפרש"י): "רמי לי' רבא לרב נחמן, תנן אלו דברים שאדם עושה אותן ואוכל פירותיהן בעולם הזה .. כיבוד אב ואם וגמילות חסדים וכו' .. בכיבוד אב ואם כתיב למען יאריכון ימך ולמען ייטב לך .. (ופריך) בשילוח הקן נמי כתיב למען ייטב והארכת ימים, ליתני נמי הא .. אמר רבא רב

כי — מאד: דברי הימים א טז' כה'.
 סוף ותכלית וגבול:
 מלשון וישע: בראשית ד' ד'.
 שבוה"ק: צ"ל חסר ו'. עיין זח"א ד, ב,
 ובאוה"ת חנוכה רצג, א¹⁹.
 וכמ"ש יאר: במדבר ו' כה'.
 יאר פניו אתנו סלה: תילים סז' ב'.
 אתנו הוא כו': כנ"ל שבמעשה הצדקה
 הפירות בעוה"ז.
 זורע: נוסח ברכת ק"ש. ועיין ביאורו
 באגה"ק סי' ח'.
 צדקתם עומדת לעד וקרנם תרום: ע"ד
 תילים קיב' ט' ("צדקתו .. קרנו").
 מצמיח קרן ישועה: נוסח שמו"ע.
 צמח צדקה: ירמי' לג' טו'.
 כנפש תדרשנו: ע"ד איכה ג' כה'
 ("לנפש").

שארם אוכל: פאה פ"א מ"א. קדושין
 מ, א. ומדהביא גם מרז"ל שכר מצוה
 בהאי עלמא ליכא, משמע דס"ל דלא
 פליגי. ולהעיר מקדושין לט, ב ותוד"ה
 אוכל שבת קכז, א¹¹.
 ימינא אורך כו' ועושר כו' שמאלא:
 שנאמר "אורך ימים גו'" (משלי ג' טז').
 ביאור פסוק זה: אוה"ת חנוכה שלז, א.
 והוד והדר: להעיר מזח"ב סא, א¹²
 שהם הוד ונצח¹³. וכן הוא (?) בסידור
 האריז"ל¹⁴.
 וחדוה: בסידור האריז"ל שזה יסוד.
 לברר על פסוק¹⁵ "הוד והדר לפניו גו'
 (וחדוה)". ובקה"י מע' הדר אות ד', העיר
 מזח"ג קכט, ב¹⁶. לברר בדרושי אדנ"ע
 בענין הוד והדר¹⁷.
 וכן למטה להגין כו': להעיר מבמדב"ר
 פי"א, ה: "יברכך ד' בעושר וישמרך מן
 הלסטים", עיי"ש המשל¹⁸.

הספירות (נצח הוד יסוד). וראה גם קה"י שם: "יש
 שפירש הדר בהוד" (ולפנ"ז: "ובתיקונים פי' על
 ת"ת").
 (15) דברי הימים א טז, כז.
 (16) בקה"י שם: "באד"ר משמע דהדר היא גבורה
 דכתב דתלת חוורין דעינא דע"ק חוור קדמאה
 אדליק ג' בוציני, הוד והדר וחדוה, חוור תנינא
 אדליק ג' בוציני, נצח חסד ת"ת כו', אלמא דהדר
 אינו נצח".
 (17) במפתח ענינים למאמרי אדנ"ע – בעריכת
 רבינו — מציין: תער"ב לא (הוד והדר, עתיק א"א).
 קול דודי רס"ח (כנ"ל). וישא אהרן עזר"ת (כנ"ל).
 (18) ושם: "מלך ב"ו יש לו עבד בסוריא והוא
 יושב ברומי, שלח המלך בשבילו, עלה ובא אצלו,
 נתן לו מאה לטרין של זהב, טענו, יצא לדרך, נפלו
 עליו לסטים ונטלו כל מה שנתן לו וכל מה שהי'
 אצלו, שמא יכול הוא לשמרו מן הלסטים, לפיכך
 כו'".
 (19) ושם: "פ' ש"ע נהורין פי' הרמ"ז בפ' בראשית
 ד"ד סע"ב שהם מבחי' דעת דעתיק שכולל בו ג"ר
 והוא שרש לז"ת, הרי ש"ע, שיי"ן כנגד חב"ד הכלולים
 בו, ע' כנגד חג"ת נהי"מ שהוא שרש להם כו'".

לח"ב פ"ח"ט — ששם יש ביאור נוסף על מש"כ
 כאן, משא"כ בהגה"ה בפ"ב, דאדרבא. ואף
 דבאגה"ת פ"ד (ועוד) מוסיף "ח"ב" על מש"כ
 "בלק"א" — הוא משום דשם מציין המקום בדיוק,
 וכהסיום: "פי"א", משא"כ כאן.
 (11) בתוס' שם: "אוכל מפירותיהן בעולם הזה,
 בפ"ק דקדושין (לט:): מפ' דהיינו אם היתה שקולה
 מרעת, דשכר מצוה בהאי עלמא ליכא" (ועיי"ש
 בהערה על הגליון).
 (12) ושם: "לבושו דקב"ה הוד ונצח דכתיב הוד
 והדר לבשת".
 (13) ובמק"א (שיעורים בספר התניא ע' 1266
 הערה 12) כותב רבינו: "לכאורה השמיט נצח, ומהו
 "וכו'". וכנראה זהו ע"פ זח"ב (צח, סע"א ורע"ב —
 הובא בצ"צ לתהלים קד, א) דהוד והדר וחדוה הם
 נה"י [ועפמש"כ שם י"ל מה שכתב כאן כינויים אלו
 ולא נה"י]. ואולי אפ"ל ד"וכו" היינו מלכות, שהיא
 כולי דכהנ"ל".
 (14) בקה"י (המובא לקמן בפנים) אות ג': "הרב
 בסדור הוד והדר הוד ונצח". וכנראה לא הי' סידור
 האריז"ל תח"י. ואולי נסתפק בזה בגלל הסדר
 בכתוב ("הוד והדר .. וחדוה"), שאינו מתאים לסדר